

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання
сертифікації та безперервного професійного розвитку фахівців у сфері
психічного здоров'я»

I. Визначення проблеми

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання сертифікації та безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я» (далі – проект акта) розроблено на виконання пункту 9 частини першої статті 1, частини другої статті 39 Закону України «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» (далі – Закон) та доручення Прем'єр-міністра України від 27.02.2025 № 4338/1/1-25 щодо забезпечення виконання його положень згідно з планом організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону.

Відповідно до положень Закону перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я, а також безперервний професійний розвиток та сертифікація фахівців у сфері психічного здоров'я здійснюються в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України з урахуванням положень цього Закону.

На сьогодні в Україні відсутній єдиний, унормований на рівні підзаконного нормативно-правового акта порядок сертифікації та система безперервного професійного розвитку фахівців, які надають послуги у сфері психічного здоров'я. Відсутність чітких процедур і критеріїв може призвести до різного підходу при підтвердженні кваліфікації, нерівномірного рівня професійної підготовки та низької якості надання послуг у цій сфері.

Впровадження прозорого, уніфікованого та обов'язкового для всіх суб'єктів порядку сертифікації фахівців у сфері психічного здоров'я, створення та функціонування системи безперервного професійного розвитку з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик, затвердження офіційного переліку професій, діяльність яких пов'язана з наданням послуг у сфері психічного здоров'я, забезпечить підвищення кваліфікації та професійної компетентності фахівців у сфері психічного здоров'я, підвищення якості, безпеки та доступності послуг у сфері психічного здоров'я, гармонізацію національної системи підготовки кадрів із застосуванням сучасних підходів та вимог.

Показники існування та масштабу проблеми

Назва показника	Одиниця виміру	Значення	Джерело даних
Центри ментального здоров'я	одиниць	200	Офіційний вебсайт МОЗ: https://moz.gov.ua/uk/v-ukrayini-stvoryat-

			shonajmenshe-200-centriv-mentalno-zdorov-ya
Фахівці у сфері психічного здоров'я	осіб	1800	Дослідження Національного інституту стратегічних досліджень: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/polipshennya-psykholohichnoho-stanu-naselennya-v-umovakh

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	-
Громадяни	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Врегулювання зазначених проблемних питань не може бути здійснено за допомогою:

ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовими актами та стосуються формування державної політики у сфері психічного здоров'я;

діючих регуляторних актів, оскільки чинним законодавством порушені питання не врегульовані.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

затвердження переліку професій фахівців у сфері психічного здоров'я;

запровадження єдиної системи сертифікації фахівців у сфері психічного здоров'я;

формування прозорої та ефективної системи безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я;

підвищення якості та доступності послуг у сфері психічного здоров'я;

гармонізація національної системи з європейськими підходами у сфері психічного здоров'я.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Залишення ситуації без змін	Відсутні: перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я; система сертифікації та безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я.
Альтернатива 2 Прийняття проєкту акта	Затвердження переліку професій фахівців у сфері психічного здоров'я; запровадження єдиної системи сертифікації та безперервного професійного розвитку цих фахівців; приведення у відповідність до вимог законодавства критеріїв нарахування балів безперервного професійного розвитку, а також формування вимог до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні оскільки невизначеність суб'єктів надання послуг у сфері психічного здоров'я, їх низький професійний рівень призведе до надання неякісних послуг у сфері психічного здоров'я та втрати довіри до неї з боку осіб, які потребують таких послуг.	Несвоєчасні звернення по допомогу осіб, які потребують психологічної підтримки, що призведе до підвищення їх інвалідизації / смертності. Зменшення доходу держави у зв'язку із зменшенням кількості працездатного населення. Збільшення витрат держави на соціальні виплати.
Альтернатива 2	Визначений перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я. Якісна	Орієнтовні витрати центрального органу виконавчої влади на оплату праці спеціаліста (1 особа),

	психологічна підтримка, яка надається професійно підготовленими фахівцями. Збереження працездатності та життя осіб, які потребують психологічної підтримки. Бюджетні витрати на соціальну допомогу не збільшуються.	який розробляє нормативно-правовий акт становить 48 гривень.
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні. Низька якість отриманої психологічної підтримки. Потреба у пошуку суб'єкта надання послуг у сфері психічного здоров'я.	Зменшення кількості компетентних фахівців у сфері психічного здоров'я, що призведе до додаткових витрат часу та коштів на пошук відповідних фахівців. Збільшується ризик смертності / інвалідизації внаслідок отримання послуг у сфері психічного здоров'я неналежної якості.
Альтернатива 2	Доступні і якісні послуги у сфері психічного здоров'я, які надаються на високому компетентному рівні. Особа, яка потребує психологічної підтримки, зберігає свою працездатність.	Економія витрат часу та коштів. Можливість заробляти за рахунок збереження працездатності.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Оцінка впливу здійснюватиметься відносно таких суб'єктів господарювання:

кластерні та багатoproфільні надкластерні заклади охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я¹.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кластерні та багатопрофільні надкластерні заклади охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я	200	0	0	0	200
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100	0	0	0	100

¹ – інформацію про кількість кластерних та багатопрофільних надкластерних закладів охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я, взято з офіційного вебсайту МОЗ.

Розрахунок витрат суб'єктів господарювання, буде проводитись щодо прямих витрат:

кластерні та багатопрофільні надкластерні заклади охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я, на ознайомлення з регулюванням та організацією виконання вимог регулювання.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди відсутні. Прийняття на роботу несертифікованих та некомпетентних фахівців. Скарги та судові позови щодо результатів надання послуг у сфері психічного здоров'я.	Витрати пов'язані з розглядом скарг та судових позовів від отримувачів послуг у сфері психічного здоров'я та членів їх сімей.
Альтернатива 2	Мінімізація скарг та судових позовів від отримувачів послуг у сфері психічного здоров'я та членів їх сімей.	Витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на організацію виконання вимог регулювання. Загальна сума витрат – 441600 гривень.

Оцінка сумарних витрат суб'єкта господарювання за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	---
Альтернатива 2	441600 гривень

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Залишення ситуації без змін: Низька якість послуг у сфері психічного здоров'я. Скарги та судові позови від отримувачів послуг у сфері психічного здоров'я та членів їх сімей. Збільшення ризику смертності / інвалідизації внаслідок отримання послуг неналежної якості. Зменшення доходу держави у зв'язку із зменшенням кількості працездатного населення. Збільшення витрат держави на соціальні виплати.
Альтернатива 2	4	Досягаються цілі державного регулювання: Визначений перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я. Якісна психологічна підтримка, яка надається професійно підготовленими фахівцями. Збереження працездатності та життя осіб, які потребують психологічної підтримки. Бюджетні витрати на соціальну допомогу не збільшуються.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 2	Держава: визначений перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я. Якісна психологічна підтримка, яка надається професійно підготовленими фахівцями. Збереження працездатності та життя осіб, які потребують психологічної підтримки. Бюджетні витрати на соціальну допомогу не збільшуються. Громадяни: доступні і якісні послуги у сфері психічного здоров'я, які надаються на високому компетентному рівні. Можливість заробляти за рахунок збереження працездатності. Суб'єкти господарювання: мінімізація скарг та судових позовів від отримувачів послуг у сфері психічного	Держава: орієнтовні витрати центрального органу виконавчої влади на оплату праці спеціаліста (1 особа), який розробляє нормативно-правовий акт становить 48 гривень. Громадяни: витрати відсутні. Суб'єкти господарювання: витрати, пов'язані з необхідністю ознайомлення з новими вимогами регулювання та на організацію виконання вимог регулювання. Загальна сума витрат – 441600 гривень. Сумарні витрати, гривень: 441648 гривень.	Визначений перелік професій фахівців у сфері психічного здоров'я; єдина система сертифікації фахівців у сфері психічного здоров'я; прозора та ефективна система безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я.

	здоров'я та членів їх сімей.		
Альтернатива 1	Держава: вигоди відсутні. Громадяни: вигоди відсутні. Суб'єкти господарювання: вигоди відсутні.	Держава: послуги у сфері психічного здоров'я неналежної якості призведуть до підвищення інвалідизації / смертності осіб, які потребують психологічної підтримки, що, в свою чергу, збільшить витрати держави на соціальні виплати. Громадяни: збільшується ризик смертності / інвалідизації внаслідок отримання послуг у сфері психічного здоров'я неналежної якості. Додаткові витрати часу та коштів на пошук відповідних фахівців. Суб'єкти господарювання: витрати пов'язані з розглядом скарг та судових позовів від отримувачів послуг у сфері психічного здоров'я та членів їх сімей. Сумарні витрати, гривень: 0.	Невизначеність суб'єктів надання послуг у сфері психічного здоров'я, їх низький професійний рівень; надання неякісних послуг у сфері психічного здоров'я; підвищення інвалідизації / смертності осіб, які потребують психологічної підтримки; зменшення доходу держави у зв'язку із зменшенням кількості працездатного населення; збільшення витрат держави на соціальні виплати.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 2	Досягаються цілі державного регулювання.	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.
Альтернатива 1	Переваги відсутні.	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Запропоновані механізми регуляторного акта, за допомогою яких можна розв'язати проблему:

Проектом акта передбачено затвердження:

Переліку професій фахівців у сфері психічного здоров'я;

Порядку сертифікації фахівців у сфері психічного здоров'я;

Порядку безперервного професійного розвитку фахівців у сфері психічного здоров'я.

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

забезпечити інформування фахівців у сфері психічного здоров'я, провести комунікацію для інформування кластерних та багатопрофільних надкластерних закладів охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я.

Заходи, які необхідно здійснити кластерним та багатопрофільним надкластерним закладам охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет).

Заходи, які необхідно здійснити фахівцям у сфері психічного здоров'я:

ознайомитися з вимогами регулювання (пошук та опрацювання регуляторного акту в мережі Інтернет).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація регуляторного акта не потребуватиме додаткових бюджетних витрат і ресурсів на адміністрування регулювання органами виконавчої влади чи органами місцевого самоврядування.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Тест малого підприємництва (М-тест) не проводився, оскільки суб'єкти малого підприємництва, на які розповсюджуються вимоги регуляторного акта відсутні.

Реалізація проєкту регуляторного акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету України на адміністрування регулювання для суб'єктів великого підприємництва, розрахунок надано в додатку.

Проведено розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва (додається).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Запропонований термін дії акта: безстроково.

Обґрунтування запропонованого терміну дії акта:

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають пролонгований характер. Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили, які впливають на предмет регулювання цього проєкту регуляторного акта.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Досягнення цілі державного регулювання, задля якого пропонується акт, може бути охарактеризовано наступними кількісними та якісними показниками, значення яких має змінитися за вимірюваний період:

№	Назва показника	Одиниця виміру	Зараз	6 місяців	1 рік	3 роки
1	Розмір надходжень до державного бюджету, пов'язаних з дією акта	гривня	-	0	0	0
2	Розмір надходжень до місцевих бюджетів,	гривня	-	0	0	0

	пов'язаних з дією акта					
3	Розмір надходжень до цільового фонду, пов'язаних з дією акта	гривня	-	0	0	0
4	Кількість кластерних та багатoproфільних надкластерних закладів охорони здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я	од.	200	200	200	200
5	Розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта	гривня	-	1920	1920	1920
6	Час, що витратиметься суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта	год.	-	40	40	40
7	Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта	%	-	100	100	100
8	Кількість фахівців у сфері психічного здоров'я	осіб	-	1800	1800	1800

Додатковими вимірюваними показниками результативності регуляторного акта можуть бути:

Скарги від отримувачів послуг у сфері психічного здоров'я та членів їх сімей, які надійшли на адресу МОЗ.

Бюджетні витрати на виплату пенсій по інвалідності.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься шляхом проведення базового, повторного та періодичного відстеження статистичних показників результативності акта, визначених під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове відстеження результативності цього регуляторного акта буде здійснюватися у першому кварталі року після дня набрання чинності акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після закінчення заходів базового відстеження результативності акта.

Періодичне відстеження результативності буде здійснюватись один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Метод проведення відстеження результативності: статистичний.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватись шляхом аналізу: інформації, розміщеної на офіційному вебсайті МОЗ (кількість закладів охорони здоров'я, на базі яких створено центри ментального здоров'я); інформації, яка наявна в автоматизованій системі діловодства МОЗ (кількість фахівців у сфері психічного здоров'я та осіб, які подали відповідні скарги); державні інформаційні ресурси, які містять інформацію про розподіл коштів державного бюджету та пенсійне забезпечення окремих категорій громадян України.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності: статистичні.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення неврегульованих або проблемних питань буде розглядатись необхідність внесення відповідних змін.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати МОЗ. Відстеження здійснюватиметься протягом усього терміну дії регуляторного акту.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«___»_____ 2025 року

Додаток
до Аналізу регуляторного впливу

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта за
альтернативою 2

Розрахунок здійснюватиметься відносно майбутніх витрат суб'єктів господарювання.

У розрахунку вартості 1 години роботи використано вартість 1 години роботи, яка відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік», з 1 січня 2025 року становить 48 гривень.

У розрахунку вартості врахована орієнтовна кількість годин, яка буде витрачатись суб'єктом господарювання на ознайомлення з вимогами регулювання – 6 годин, на організацію вимог регулювання – 40 годин.

Кластерні та багатопрофільні надкластерні заклади охорони
здоров'я, на базі яких буде створено центри ментального здоров'я

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових,	0	0

	інших експертиз, страхування тощо), гривень		
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше, гривень		
8.1	Витрати на ознайомлення з регулюванням та організацією вимог регулювання, гривень	2208	3360
9	РАЗОМ, гривень	2208	3360
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	200	200
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання), гривень	441600	672000

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ
на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання:

МОЗ

(назва державного органу)

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітників органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання ¹ (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0	0	0	0	0
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері	0	0	0	0	0

регулювання, у тому числі:					
камеральні	0	0	0	0	0
виїзні	0	0	0	0	0
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	0	0	0	0	0
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0	0	0	0	0
7. Інші адміністративні процедури (ознайомлення суб'єктів	1	48	1 (оприлюднення акта – одна процедура для всіх суб'єктів	5	48

господарювання із вимогами регулювання шляхом оприлюднення акта на вебсайті МОЗ)			господарювання)		
Разом за рік	X	X	X	X	48
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	48

¹ – вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.
